

Tábor svatých : podruhé a zase špatně

V roce 2009 vyšel román Tábor svatých od Jeana Raspaila a kritika vyhodnotila překlad Marie Klečacké-Beyly jako strašný. V roce 2019 vyšel nový překlad, z pera Zuzany P. Krupičkové, který měl napáchané škody napravit, jenže se ukázalo, že je špatný též.

Obě vydání spáchala maličká nakladatelství, jejichž činnost by se asi dala popsat středověkým termínem „*kat z ochoty*“; *když není po ruce profesionál, přihlásí se na krvavé dílo dobrovolník z publika*. V našem (tom druhém) případě jde o nakladatelství 48. Gam.

S omluvou za to, že řádně nebuduji dramatické napětí a rovnou prozrazuji výsledek, řeknu, že podobně slabounkých překladů nám patrně bohužel co rok proklouznou pod radarem desítky. Na novějším překladu Tábora svatých je poznat, že se zúčastnění patrně upřímně snažili o nápravu: překlad není patrně lajdácky odfláknutý, jak to někdy bývá, ale co naplat, když upřímná snaha prostě narazila na strop daný naprosto nedostačující profesní zdatností, zkušeností a znalostmi. To, co tento překlad vyčleňuje z davu, je právě ona raritní skutečnost, že zasadil téže knize ránu už podruhé.

Na dumání o politické a ideové stránce Raspailova díla i osoby nemáme prostor, proto si řekněme, že ať si o tom kdokoli myslí cokoli, čistě po literární stránce je Raspail kultivovaný prozaik a jeho text rozhodně nezasloužil ani jeden, natož pak dva takové mrzačící údery.

Už když si román čteme, upoutá nás mnoho neobratných a zasukovaných souvětí i nelogických tvrzení, ale při troše sebezapření se text dá bez trvalých následků přežít. Teprve když porovnáme s originálem, zjistíme, že jde v podstatě jen o středně zručně přihlazené klubko profesních chyb. Upozorním, že vše, co nyní ve stručnosti shrnu, je čerpáno z prvního tuctu stran románu!

Snaživě amatérský překlad Zuzany P. Krupičkové stylově i významově selhává zhruba tucetkrát na každé straně. Někde vynechává, jinde si přimýšlí, nic moc neověřuje a odhadem řeší stovky slov, jejichž význam po nahlédnutí do slovníku vypadá poněkud jinak. Složitější (i jednodušší) termíny řeší odhadem a zpravidla špatně.

Uvedu jen několik málo příkladů. Smrad se „stihl rozšířit do celého okolí“ *jen proto, že překladatelka si plete slova diffuser a dissiper: správně se smrad už zcela rozptýlil.* „Bulletins d'information“ nejsou žádné „sporé tiskoviny“, *ale prostě zprávy, v tomto kontextu dokonce rozhlasové.* „Bouillon de culture“ není „změť různých kultur“, *ale prostě živný roztok.* „Décharné“ jsou vyzáblé či bezmasé, *nikoli nahé paže. Když mluvíme o energetice, „centrale“ není centrála, ale elektrárna. V rozhlase nevybírají program „programátoři“.* „Trois armes“ nejsou „tři armádní sbory“, *ale všechny tři armádní složky, tedy vojska pozemní, námořní i letecká.* „Chef d'état-major général“ není „vedoucí generálmajor“, *leč náčelník generálního štábu.*

Tak by se dalo pokračovat ad nauseam, ale bylo by to nudné; navíc to celé samozřejmě plave v obvyklé bramboračce toporných, nepřirozených a nečeských konstrukcí a formulací.

Když před mým duševním zrakem vyvstanou z dějin anticeny Skřípec přízraky jejích nejstrašnějších laureátů, neměl bych to srdce přiřadit k nim tento překlad jako rovný mezi rovné; je spíše otravně, předvídatelně substandardní. Ale i vzhledem k onomu absurdnímu a dosud myslím nezaznamenanému faktu, že měl být nápravou předchozího špatného překladu, si nějakou vedlejší cenu nebo nečestnou zmínku bezpochyby zaslouží.

Richard Podaný

Šestajovice, září 2021.